

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Cengiz Holding'e bağlı ETİ Bakır A.Ş. tarafından Eskişehir'in Tepebaşı ve Mihalgazi ilçelerinde gerçekleştirilmesi planlanan siyanürle altın ve gümüş çıkarma projesine ait Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu, Bakanlığınız tarafından kısa sürede onaylanmıştır. Proje kapsamında kesilecek ağaç sayısı 57 bin 534 olarak belirlenirken, ruhsat alanının büyüklüğü en az 206 bin kişinin yaşadığı 9 mahallenin yüzölçümünü aşacak şekilde ekosistem, su kaynakları, tarımsal üretim ve bölgedeki yaşam açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Proje sürecinde dikkat çeken en önemli unsurlardan biri, ilk ÇED raporunda Maden Tetkik Arama (MTA) Genel Müdürlüğü tarafından bölge haritasına işlenen aktif fay hattının, Cengiz Holding tarafından hazırlanan ikinci rapordan çıkarılmış olmasıdır. MTA'nın resmî verilerine rağmen "fay hattı değilmiş, başka bir oluşummuş" savunmasıyla kritik bilimsel uyarılar göz ardı edilmiştir.

Ayrıca şirketin ilk raporda yıllık su ihtiyacını 9 milyon metreküp olarak belirlemesine karşın ikinci raporda bu miktarı 2 milyon metreküpe düşürdüğü, suyun yağıştan sağlanacağı yönündeki iddiaları ise bilimsel temelden yoksun görünmektedir. Bölgede tarımsal üretim, arıcılık ve hayvancılık için hayati önem taşıyan su kaynaklarının kullanımı ve kirlenmesi başta olmak üzere çok ciddi ekolojik, ekonomik ve halk sağlığı riskleri söz konusudur.

Yerel halk, siyanürün toprağa ve su kaynaklarına karışması ihtimaliyle tarımdan geçinen binlerce hane halkının üretim yapamaz hale geleceğini dile getirmekte; orman ekosisteminin tahribatı, su kaynaklarının aşırı kullanımı ve bölgede mikroklima etkisinin bozulması gibi sonuçlardan endişe etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Projenin ilk ÇED raporunda yer alan aktif fay hattının, ikinci raporda hangi gerekçelerle çıkarıldığı Bakanlığınızca nasıl açıklanmıştır? Bu konuda MTA'nın resmî verileri neden dikkate alınmamıştır?
- 2- Projenin su ihtiyacına dair ilk raporda belirtilen 9 milyon metreküp suyun neye göre 2 milyon metreküpe düşürüldüğü ve bunun yağıştan sağlanacağı iddiasının bilimsel dayanakları nelerdir?

- 3- Yerel tarım alanlarının, özellikle zeytin, meyve ve sebze üretiminin siyanür ve diğer ağır metaller nedeniyle zarar görmeyeceğine dair güvence nasıl sağlanmaktadır? Tarımsal üretime yönelik olası tahribatın sorumluluğu kimde olacaktır?
- 4- 57 bin 534 ağacın kesilmesi ve bölgenin “bozuk orman” olarak nitelendirilmesi hangi bilimsel kriterlere dayanmaktadır? Kesilecek ormanlık alanın yeniden ağaçlandırılması nasıl ve hangi sürede gerçekleştirilecektir?
- 5- Bölge halkının görüş ve itirazları ÇED sürecine nasıl ve ne ölçüde dahil edilmiştir? Halkın katılım toplantılarında dile getirilen itirazlar ve talepler hangi gerekçeyle rapora yansıtılmamıştır?
- 6- Proje alanında inşa edilecek siyanür havuzlarının taşma, patlama veya sızıntı riskiyle ilgili hangi önlemler alınmış durumdadır? Böyle bir felaket halinde sorumluluğu üstlenecek kurum ve mekanizma nedir?
- 7- Cengiz Holding’in bölgedeki bazı özel arazi satın alımlarının şirket veya taşeronları tarafından gerçekleştirildiği iddiası doğru mudur? Bakanlığınızın bu konuda bilgisi var mıdır?
- 8- ÇED olumlu kararının ardından Eskişehir’de toprak, su ve hava kalitesine yönelik bağımsız ve kamuya açık izleme süreçleri yürütülecek midir? Bu izleme raporları halkın erişimine açık olacak mıdır?